

בס"ד. ש"פ פקודי, פ' שקלים, בדר"ה אדר שני ה'תשמ"א.

הנחת התי' בלתי מוגה

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו גו' זה יתנו כל העובר על הפקודים גו' מחצית השקל תרומה לה', העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט גו' לחת את תרומת ה' לכפר על נפשותיהם, וממעות תרומת זו (מחצית השקל) קנו את קרבנות הצבור, וגם השתמשו בהם לכנין הנייה (לכבדק הנייה, וגם קצת מחצית המזבח, שהיא ענין של מעצו של יהי' המזבח בטל (כמבואר בפוסקים)). וידועים הדיוקים בזה מ"ק אדמו"ר הזקן (בתו"א אדמו"ר ועוד) ור"ק אדמו"ר האמצעי ור"ק אדמו"ר הצ"צ ור"ק אדמו"ר מהר"ש ור"ק אדמו"ר (מהרש"ב) נ"ע ור"ק מו"ח אדמו"ר, מדוע נאמר כאן לשון כי תשא, והרי הכוונה כאן היא למנין וחשבון, ויש עוד לשונו לענין זה, וכמו שנאמר בפסוק זה גופא לפקודיהם, וכן ה"ל לומר בתולה כי תפקודו או כיו"ב. גם מהו כי תשא את בני ישראל, ה"ל, ה"ל, לו לומר כי תשא את בני ישראל, ומהי ההדגשה בענין הראש. ונפרט שמנין זה לא ה"ל מנין הראשים, אלא שמ"ל את ב"ד ע"י מחצית השקל שנתנו, ומהו כי תשא את ראש גם פהו שזאמר בתולה תרומה לה' ואח"כ לחת את תרומת ה'. ועוד כו"כ דיוקים בפרטי הציווי, כמבואר בדרושי רבתינו נשיאינו.

(14)

(13)

וירבון כ"ז בהקדים הידוע שהתורה היא נצחית, היינו שכל עניני התורה הם הולאות גאחיות בעבודת ה' בכל הזמנים וכל המקומות. דמזה מובן גם בענין הקרבנות, דא"ל שהקרבן הקרבנות כפשתה יכולה להיות רק בזמן שביתה קיים, מ"מ ישנו ענין הקרבנות תמיד ברובתנות הענינים בעבודה ובנפש האדם. וכמו שבכללות ענין המשכן נאמר ושכנתי בתוכם, וארז"לס בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך ושכנתי בתוכם, וכו"מ. ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לחלתו.

- (1) תשא ל, יג-יד. שם, טו. (2) ירושלמי שקלים פ"א ה"א. מגילה כט, ב. פרש"י עה"פ שם, טו. (3) רמב"ם הל' שקלים פ"ד ה"ט, משקלים פ"ד ה"ג. וראה פרש"י ד"ה לקיץ המזבח - כתובות ק"ו, ב. ד"ה מקיצוץ בהן את המזבח - שבועות יב, א. ד"ה קיץ - שבועות שם, ריש ע"ב. (4) רד"ה זה תרע"ה (המשך תע"ב ח"ב ע' התפג). (5) רד"ה זה פרי"ה (סה"מ פרי"ה ע' לסג). (6) ראה פרש"י ר"פ תשא. (7) תניא רפ"ז. (8) ראה לקו"ח סוכות ע"ג, ובכ"מ. (9) תרומה כה, ח. (10) של"ה סט, א. ובכ"מ. ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לחלתו.

בהעלאת, ויקהל משה. ועי"ז פועל את ההמשכה ביריעות המשכן ובכלי המשכן, ועד שאחרי פ' ויקהל שבה מסופר על הציווי, באים לפ' אלה פקודי המשכן, שבה מסופר על קיום הציווי, שהקיימו את המשכן וכליו וכו'.

וע"י הלימוד בענינים אלה באים לקיים הייעודי ואם תלוטו לאחד אחד גו', ששום ניצוץ קדושה לא ישאר בגלות, ע"י ויקהל משה, כמאמר משה ואהרן עמהם. וקהל גדול ישובו תנהי, לארץ הקודש, ולירושלים עיר הקודש, ולביהמ"ק השלישי (מקדש דאורי משכ"ל), בקרוב ביצינו ממש, בגאולה המאיתית והשלמה ממש.

* -----

(29) ישע"י כז, יב. (30) חוד"ה אחד זכר - פסחים קיד, ב. וראה ג"כ יומא ה, ב. (31) ירמ"י לא, ה.

הנחת התי' בלתי מוגה

בעבודת האדם, דהנה אי' בזהר"ל דרכב'ל יומא ויזמא עניד עכידתי', היינו שבכל יום צ"ל עבודת מיתות והיינו, דגם אחרי שעבד עבודתו בשילימות במשך השנים והחשישים והשבועות והימים שלפני יום זה, הרי כאשר מגיע יום חדש צריך לעלות בעבודתו אמנם עלי', זו היא בער' בער' עבודתו הקודמת. וזהו מה שנוצטווה אל' תשא את ראש גו', שצריך לעלות בעבודתו בעלי', שלא בערב ולא רק למע' ראש גו', שצריך לעלות בעבודתו בעלי', שבעבודתו הקודמת, אלא למע' שלא בערב גם מפת' הראש.

והנה הנה לעבודה זו, הוא עיי' משה רבינו. וזהו כי תשא את ראש, וקאי בפשטו על משה רבינו, וצריך ברוחניות ועונינים, שהנה להעבודה דנשיאת ראש הוא מבהי' משה רבינו, רעיא מהימנא, שהוא רועה וזו ומפרנס את בהי' תאמנה בנשי' 18. וכמבואר בתנאים שכל נפש ונפש מבינה ישראל יש בה מבהי' משה רבינו עי"ה, עד שעיי' בהי' משה שבכא"א מישראל, נאמר עלינו 20 וענה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם גו' לכתב בכבד דרכיך גו' היינו שכל עונינים אלה הם כילאה וזוטרתיז לגבי כתיבת מ"א מ"א ישראל. וללכת בכל דרכיך פיירושו, עלי' שלא בערב. כי כל גו' שהלכתו היא בערב מדרגתו הקודמת, איך זה הילוך אמיתי, שהרי לא הלא לגמרי למדריגה זו. ועי' משה רבינו שצ"ל ערב ושייכותו בערב ממדריגתו הקודמת.

והנה בעבודה זו גופא יש ב' אופנים, תרומה לה' ותרומת ה'. והענין הוא, דהרומה לה' פירושה, העבודה מלמטה באתערותא דלחאה. דאף שהאחדות היא בכח האחדות, עיי' שהקב"ה עוזרו 25, ואר"ל 26 אינו מבקש לפי כתי' אלא לפי בערב ממדריגתו הקודמת.

והנה בעבודה זו גופא יש ב' אופנים, תרומה לה' ותרומת ה'. והענין הוא, דהרומה לה' פירושה, העבודה מלמטה באתערותא דלחאה. דאף שהאחדות היא בכח האחדות, עיי' שהקב"ה עוזרו 25, ואר"ל 26 אינו מבקש לפי כתי' אלא לפי בערב ממדריגתו הקודמת.

- (17) הי"ג צד, ב. (18) ראה תוי"א שם קיא, א ואילך. תוי"ח שם תקסו, ב. אור"ח שם ע' א' תחלה ואילך. א' חתעט ואילך. שם כרך ד ע' ב' חשפה. דרמ"צ מצות מהצניח השקל. ד"ה זה תרי"ל (סה"י תרי"ל ע' קח ואילך), עשר"ח (סה"מ שם ע' רסז ואילך).
- (19) פמ"ב. (20) עקב חי יב. (21) ראה ברכות לג, ב.
- (22) ראה ד"ה שאורי' תרי"ס. (23) ראה אור"ח שם ע' א' תחנה. וראה גם תוי"א ויקהל פס, ד (ובתוספות שם פסו, סעי"ג ואילך).
- (24) ראה לקו"ח ויקרא ג, א. (25) ראה קידושין ל, ב. סוכה נב, ריש ע"ב. (26) במד"ב פ"ב, ג.

הנחת התי' בלתי מוגה

כאוי"א מישראל, דעי' לימוד התורה נעשה כאוי"א מישראל משכן ומקדש לו ית' בגילוי' שהרי עיקר הופץ במשכן הוא מקום מנחת השכינה שהוא הארון (הלוחות שבארון), כמ"ש הרמב"ם ע"ה הוא גם כפטי עניני המשכן, החל מעניני המשתכח שהוא ענין עזרי' וכמ"ש הרמב"ם דענינו של המשתכח הוא בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות וחורגין אליו של פסמים בעונה, שכל ענינים אלו ישנם בעבודת וחורגין אליו של פסמים בענין כי תשא את ראש גו', השייך לבנין המשכן ולקרבנות המשכן (כנ"ל), שהוא הורה בעבודת כאוי"א.

והענין הוא, דמ"ש שלא את ראש הוא לשון נשיאה והגבהה, היינו שצריך להגביה את הדרגה הכי נעלית שבאדם, בהי' הראש שבו. דהנה באדם החתוף (ובעבודתו) יש הילוקי אברים, ובכללות פחולקים לג', דרגות, ובסדר נעלה וגבוה, בהי' ולמטה ממנו הגוף ולמטה ממנו הרגל, וזהו מה שראש פירושו לא רק ראש כפשוטו (א קאפ) אלא גם לשון החלה והחלה, לפי שהראש הוא החלה כל הענינים. וכמבואר בעשרה ראש שכל האברים מקוים והחולתם בהראש, הן לפני החותום והן לאחרי החותום. ונהג אחס קרויין אדמ"ש ע"ש אדמה לעליון 16, ומזה מוכן, דגם באדם העליון יש חילוקי דרגות וענינים, רמ"ח איברים דמלכא, והראש הוא הבחי' הכי נעלית כו'. וזהו כי תשא את ראש, היינו שצריך להגביה גם את הדרגה הכי נעלית שבאדם, ולהרימה למעלה מכהי' ראש.

והנה עלי' והגבהה זו, היא עלי' לגמרי שלא בערב, דדוקא אז היא נשיאה והגביה אמיתית. דכאשר הרגל עולה לדרגה הגוף והרגל לדרגה הראש והראש לדרגה שלמעלה הימנו אבל בבחי' שבער אליו, הרי איך זו עלי' אמיתית, שהרי הוא עדיין בערב מדרגתו הקודמת. ומ"ש תשא את ראש היינו שיעלה שלא בערב למעלה ממדרגתו הקודמת. והענין כפי נעלית

הנחת התי' בלתי מוגה

- (10*) ראה תניא פמ"ג. (11) רי"פ תרומה. (12) ריש הל' ביהב"ח. (13) ראה תוי"א (התוספות) תשא ק"ב, א. תוי"ח תשא תקס"ח, א. אור"ח תשא ע' א' תחלה. א' חתמו. שם כרך ז ס"ע ב' חשפז. ד"ה זה תרי"ח (המשך הניל ע' תקתא), עשר"ח (סה"מ ער"ח ע' רעה), פרי"ח (סה"מ פרי"ח ע' רסז). (14) בתחלתו. (15) יכמות סב, רע"א. (16) שלי"ה ג, א. ב. ונכ"מ.

לגנוני, למוסר שהי' עיקרי בתחלה, דעיקר שכינה בתחנות
 היתה³⁹, אמנם המשכת השכינה אחרי סילוקה הוא באופן נעלה
 יותר מכל שיעקר שכינה בתחנות היה לפני זה. וזהו מה
 שנתאר ב' פעמים תולדות מלא, פעם א' בתחלת הבריא, ופעם
 בשעול על מילואו נברא⁴⁰, אלה תולדות השמים והארץ בהברא⁴¹,
 והפעם הב' כתיב אלה תולדות פריץ⁴², לפי שבפעם הב' הגילו
 היה בבחי' פריץ, פריץ גדר. והוא לפי שהמשכת השכינה במשכן
 היה ע"י העבודה דאחפכא, וע"י שילוקים את שבת העולם
 ועשיית מנו קרשים למשכן, עצי שטים עומדי⁴³, דע"ז נאמר
 צדיקים יירשו ארץ, וישכנו לעד עלי', שמשכנינים בהי' ע"י
 דקאי על דרגות הכל נעלות באלקות⁴⁴, על הארץ הלז, שהיה יע
 דירה לו ית' בתחנות. והענין בעבודה, דהנה יש בחי'
 עבודה הצדיקים, ועמך כולם צדיקים⁴⁵, שעבודה זו היא במדידה
 והגבלה. ויש בחי' עבודת התשובה, והרוח חשוב אל האלקים
 הנותן בעיני יפה הוא נהו⁴⁶, והיינו שהנתינה היא מלכתחילה
 אשר שתשוב אל האלקים אשר נתנה, דעבודה זו היא למע'
 ע"מ שתשוב, בחי' תולדות פריץ.

וזהו כי תשא את ראש גו', שצ"ל העבודה למעלה ממדידתו.
 אמנם אצ"ב צריך להמשיך ענין זה גם במדידה והגבלה,
 וזהו מה שממשיך למעלה לא ירבה והיה לא ימצא, ומדידתו
 וקיום בהדרגות, ומכיון שזה לא ירבה מעשר וזה לא
 ימצא א"כ שניהם שואל בני ישראל עיקר מצויות הוא
 ופירוש הדברים, ומכיון שאלו בני ישראל עיקר מצויות הוא
 קיום התשובה, וכל השאר הוא שפל או שפל דטפל או שאינו
 תופס מקום כלל, א"כ הרי כיון שאפשר לו לקיים מצוה זו
 כמו העשיר, איך אפשר לקרוא לו בשם דל. ומבואר בהדרגות⁵⁰,
 שיוכח -

- (39) שהש"ר פ"ה, א. ושי"ג. (40) ראה ב"ר פרי"ד, ז. פרי"ג,
- (41) בראשית ב, ד. ב"ר פרי"ב, ו. שמו"ר פ"ו, ג.
- (42) רות ד, יח. ב"ר ושמו"ר שבה"ע, 41. (43) תרומה כו, טו.
- וראה המשך באר"י לגני הנ"ל פ"י. (44) תהלים לז, כט. וראה
- המשך הנ"ל פ"א. (45) ראה בהנמסר בהע' להמשך הנ"ל שם.
- (46) ישעי' ס, כא. (47) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת רי"פ
- האזינו, (48) ראה לקו"ת שם עב, א. (49) אורה"ת שם ע'
- א' תחנה. וראה גם שם ע' א' חתכת בשו"ג. (50) אורה"ת שם ע'
- א' חתכת. וראה ביאור"ז לאדהאמ"צ תשא נד, טע"א ואל"ך.
- להצ"ע ע"י ערה ואל"ך. דרמ"צ שם.

תנחת ה"ת בלתי מוגה

כוחו, ומזה מובן שיש נתינת כח לזה, וכל הננותן בעיני יפה
 הוא נותן²⁷, העבודה עצמה היא באחפכא²⁸ שע"י עבודתו
 נעשה הגבהת הראש, עד שעבודה היא בכל לבב ונפש
 ובכל מאד, דאף שהוא רק מאד של²⁹, מאד של נשמה בגוף שהוא
 נברא ומדוד, ומרגבל, מ"מ הרי זה מאד של, שיוצא ממדוה"ג
 לפי ערכו, וזהו ע"י בחי' משו שבו, כמ"ש³⁰ אשר אנכי בקרב
 שיהא האחפכא³¹ של אמוני למעלה מזה בחי' תרומה ה'
 מי הקדימני ואשלם. דע"י המשכה זו הרי נשיאת הדין היא
 למעלה יותר. וב' אופנים אלו, הם בהתאם לב' הפירוש שנתנת
 תרומה, פ"י הזהירות אבותא³² כו' היינו העלאת מלמטה למעלה,
 ופ"י התרומה אפרשות, היינו נפרשת והמשכה למטה.

וזהו מה שממשיך לפקודיהם, ומבואר בהדרגות שהוא לשון
 חסרון, היינו דע"י עבודתו דכ"י תשא את ראש נפשו ונחטר
 הרע הגדול בנשמתו³³, כל העובים על הפקודים, חסא
 העגלה, שהיא המקור והשרש לכל החטאים וכל הענינים הבלתי
 רצויים. לפי שע"י העבודה דכ"י תשא הנ"ל נמשך מלמעלה מטה,
 כזו על שמתפל ונחטר בחי' הרע, כמ"ש³⁴ ואת רוח השומא
 אעב"ל מן הארץ, עד שעושים דירה לו ית' בתחנות.

וביאר' הענין הוא, דהנה מבואר בדרושי ההילולא³⁵ שע"י
 התארים נסתלק השכינה מן הארץ לרקיע הז', דאח"כ
 ע"י כמה צדיקים ירדה מרקיע הז' לו' כו', עד כי משה
 הורידה למטה בארץ, ועיקר גילוי האלקות הי' בבית המקדש
 דכתיב³⁶ ועש לך מקדש ושכנתי בתוכם, וזהו באחי לגני³⁷,
 לגנוני -

- (27) ראה ב"ב נג, א. (28) ראה תו"א מקץ לט, ד. דרמ"צ
- קכג, ב. ס, ק. (29) בהעלותך יא, כא. (30) איוב מא, ג.
- וראה ויק"ר פכ"ז, ב. (31) ח"ב קמז, א. (32) אונקלוס דר"ב ע'
- ר"פ תרומה ור"פ תשא. וכ"ה גם פרי"י ח"ו (הוספות) וראה תו"א
- שם פת, ד ואילך (ובהוספות שם). (33) תו"א (הוספות) תשא
- ק"ב, א. תו"ת שם תקטז, א. אורה"ת שם ע' א' חתמו. א' חתפס.
- (34) ראה ירושלמי שקלים פ"א סוף ה"ג. (35) ראה סנהדרין
- קב, סע"א. פרי"י עה"פ תשא לב, לד. וראה ד"ה זה יתנו
- חש"מ ס"א. (36) דברי"ב, ג. (37) ד"ה באחי לגני ה"ש"י"ת
- בתחלתו. (38) שד"ש ה', א.

תנחת ה"ת בלתי מוגה

מקומות נמנו ישראל כו' ואחד לעה"ל כמ"ש⁶³ עוד תעבורנה
 הצאן ע"י מונה, ואז יהי' לפקודיהם בשלימות כמ"ש ואז
 רוח השומא אעביר מן הארץ, ונדבק לבנין בית המקדש
 השלישי, ומשה ואהרן עמהם⁶⁴, ורבו בני נשיאינו בראש,
 ורבו בני נשיאינו בראש, במהרה בימינו ממש.

* _____

63) (ירמ' לג, יג. 64) ראה יומא ה, ב. תר"ה אחד -
 פסחים קיד, ב.

הנחת ה' בלתי מוגה

כי יאמר

ויהי

שיובן זה ע"פ מ"ש ברע"מ⁵⁴ דמ"ש העשיר לא ירבה והדל לא
 ימעיט (מעשר הגרה דמחצת"ה); הכי אחמר בס"ש⁵⁵ עשר ספירות
 עשר ולא עשר עשר ולא תשע, דזה קאי על עולם האצילות.
 וירבה גופא יש בהי' עשיר גדל, כמבואר בהדרושים. והיינו
 דלאתר העבודה דכי תשא את ראש, עבודת התשובה של מע'
 מפרו"ה ג, צ"ל עבודת הצדיקים, עבודה במידה והגבלה.
 וכמבואר בתנ"א⁵⁶ דהעיקר הוא ק"ו המצוות במעשה בפועל (ולא
 הדבורה). דק"ו המצוות הוא במדורה' דוקא, וכמבואר בתנ"א⁵⁴
 בנגע לילמוד התורה, שכל האדם צריך לתפוס את המושכל
 ולהקיפו בשכלו עד שיבוא בהבנה והשגה שלו, וכך בנגע
 לק"ו המצוות מבואר באג"ק⁵⁵ שרוב המצוות יש להן שיעור
 מצומצם. וזהו העשיר לא ירבה והדל לא ימעט כו'.

5) וע"י העבודה הנ"ל בא לבח"י לפקודיהם מל' חסדו, שופך
 ונחטף הרע של החטאים, עד שכתוב בו לכפר על נפשתיכם,
 ופירש באג"ת⁵⁶ דכפרה הוא לשון קינאה שמקנה לכלול
 החטא, ועד שנעשה מרוצה והביב לפניו יהי' כקודם החטא⁵⁷,
 ויתירה מזו, דבמקום שבקלי תשובה עומדין צדיקים גמורים
 אינם עומדין⁵⁸, ועד שאיך יכולין לעמוד ב⁵⁹.

והנה ע"י מעשינו ועבודתנו בכל הנ"ל במשך שיחא אלפי שני
 דהוה עלמא⁶⁰, כולל זמן המשכן וב' המקדשות וזמן הגלות,
 באים אל הגילוי, דלעתיד, שאז את רוח השומא אעביר מן
 הארץ. דע"י העבודה במשך זמן זה פועלים את הענין הנ"ל
 (לפקודיהם), למטה רק לפי שעה אלא שיחוד זה למע' הוא נצחי
 לעולם ועד (כמבואר בתנ"א⁶¹), לעד יצו אין זה תכלית השלימות.
 אמנם לע"ל, בגאולה האמתית והשלמה יהי' ענין כו' תשא
 בשלימות, במנין העשירי שיהי' לעה"ל, וכדאי' במדרש⁶² בעשרה

מאלי' י"ג

מקומות -
 51) זח"ב קפד, ב. 52) פ"א מ"ד. 53) רפ"ה. פ"ה.
 55) ס"י (קסו, א). פ"א. וראה תו"א שם קיב, א. תו"ה
 שם תקס"ב, ב. אור"ה שם ע'. א' חתמו. א' חתקנו. כר' ז' ע'
 ב' תשפת. סד"ה זה עטר"ה (ס"ה עטר"ה ע' רעט). וראה גם
 סד"ה זה חרע"ה (המשך תע"ב ע' חתקא). 57) אגה"ה פ"ב.
 58) ברכות לד, ב. 59) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
 60) ר"ה לא, א. 61) פ"ה (לב, א). 62) תנחומא תשא ש.
 במדבר"ר פ"ב, יא (הובא באור"ה שם ע' א' חתקד). ועוד.

הנחת ה' בלתי מוגה